

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ДЪРЖАВНА АГЕНЦИЯ ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

Изх. № 11-00-1942-7 / 22.04. 2016 г.

Чрез Административен съд София град
До Върховния административен съд

ЧАСТНА ЖАЛБА

от Държавна агенция за българите в чужбина,
град София, бул. „Дондуков“ № 2а

Срещу

Определение №2036 от 08.04.2016 г.,
постановено от АССГ, Трето отделение, 16
състав, по дело № 2101/2016 г.

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ СЪДИИ,

Оспорваме процесното определение като противоречащо на материалния закон и като необосновано

I. Противоречие с материалния закон.

1. В процесното определение въобще не се разглежда един важен **специален** текст от Закона за българското гражданство/ЗБГ/, а именно:

§ 4. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2001 г.) Възстановява се българското гражданство на български граждани, освободени от българско гражданство, без да са направили искане за това, и изселили се в страни, с които България не е сключила изселнически спогодби, ако в едногодишен срок от влизането в сила на този закон направят формално искане до министъра на правосъдието.

По аргумент на противното на този законов текст, не се възстановява българското гражданство на български граждани, освободени от българско гражданство, когато те са направили искане за освобождаване от българско гражданство или са се изселили в страна, с която България е сключила изселническа спогодба. Това е елементарен и очевиден случай на „аргумент на противното“. Именно такъв е случаят на молителката - тя се е изселила в страна, с която България е сключила изселническа спогодба. **§4 от ЗБГр. е специален** и дори да биха се намерили някакви други общи основания (според нас няма такива), ще се приложи цитираният специален текст на §4.

В процесното определение на АССГ се цитира определение на ВАС – 14535/2014 г., но то се отнася за лице, при изселването на което не е имало изселническа спогодба. Съответно §4 от ЗБГр. в разгледания от ВАС случай не

препятства придобиването на българско гражданство в цитираното определение на ВАС.

Изложеният само в тази точка аргумент, който не е излаган досега в производството, вкл. и при предишни обжалвания, сам по себе си е достатъчен на молителката да се откаже издаването на документ за български произход.

2. Ако беше вярно тълкуването, че понятието „българин“ съвпада с понятието „български гражданин“, то тогава ще се обезсмисли съществуването на чл.8 от ЗБГр., който гласи „Български гражданин по произход е всеки, на когото поне единият родител е български гражданин.“. Защото §2, т.1 гласи: „Лице от български произход“ е лице, на което поне единият възходящ е българин.“ В този случай излиза, че чл.8, който урежда съвсем друг случай в раздела за придобиване на българско гражданство по произход, изцяло съвпада смислово с §2, т.,1, който макар и допълнителна разпоредба, урежда случай в раздела за придобиване на българско гражданство по натурализация. Целта на закона не може да бъде в различни раздели да слага припокриващи се напълно по смисъл разпоредби. Освен това по силата на чл.37, ал.1 от Указа за прилагане на ЗНА“ думи и изрази с утвърдено правно значение се използват в един и същ смисъл във всички нормативни актове“. Следователно е недопустимо такива основни понятия като „българин“ да значи лице с българско гражданство и „български гражданин“ да означава същото. Поради това те имат различно значение.

3. Спогодба между Народна Република България и Република Турция за изселване от Народна Република България в Република Турция на български граждани от турски произход, чиито близки роднини са се изселили в Турция до 1952 година (ратифицирана с Указ № 441 от 30 май 1968 г. Влязла в сила от 19 август 1969 г.) като международноправен акт има приоритет спрямо цялото българско законодателство. Като двустранна спогодба тя е специална спрямо всички други международноправни актове, подписани между повече държави и съответно има приоритет спрямо тях. По силата на Спогодбата, когато българските граждани от турски произход доброволно, т.е. по тяхна воля, се изселят в Турция, те губят българското си гражданство. Спогодбата урежда само случаи, при които изселването става доброволно. Следователно юридическият факт, поради който настъпва изселването е доброволен акт, който е изразен с недвусмислени доброволни волеизявления и доброволни действия по изпълнение на изселването. Поради това по никакъв начин не може да се приеме извода на съда, че молителката „е изгубила гражданството си не по собствено желание“. Това е в грубо противоречие с доброволния характер на изселването и представлява чиста проба тълкуване *contra legem*.

Спогодбата се отнася и урежда възможността за изселване в Република Турция единствено за лица от турски произход. Изложеното в процесното определение на АССГ, че не е ясно какво се влага в съдържанието на понятието „турски произход“ в Спогодбата, е невярно. Спогодбата не се интересува дали изселващите се и техните възходящи някога са имали турско гражданство и в съответствие с това не изисква да се представят доказателства за такива обстоятелства, и явно се има пред вид, че под „турски произход“ се разбира народността, т.е. етническата принадлежност на изселващите се и в частност тяхното самосъзнание като турци. Ако произходът по смисъла на Спогодбата им се определяше от гражданството, те щяха да са с български произход и нямаше да могат да се изселят. Жалбоподателката, която иска да придобие отново българско гражданство на основание български произход, е родена от родители – турци по народност, както е посочено в Акт за раждане № 593 от 02.06.1949 г. на Общински народен съвет Добрич.

Следователно, според чл.1 от Спогодбата, жалбоподателката е от „турски произход“, поради което възприетото от съда, че Нурджихан Гюнери е от български произход е неправилно, незаконосъобразно и в противоречие с всички събрани доказателства.

В процесното определение се казва, че „*Не е спорен факта, че към момента на влизане в сила на Спогодбата Нурджихан Гюнери и родителите ѝ са лица от български, а не от турски, произход.*“ Това съждение не само, че е спорно, защото ние не го приемаме, но и е невярно. Ако те имаха български или друг, а не турски произход, по силата на Спогодбата те нямаше да имат възможността да се изселят, тъй като за това се изисква лицата да са от турски произход. Безспорно е, че самите изселващи се са приели, че са от турски, а не от български произход. Това са признали и държавите България и Турция, обстоятелство, което е направило възможно изселването им. Тъй като молителката и възходящите ѝ са се определили и са от турска народност, именно в резултат на това и в съответствие със Спогодбата, са се изселили в Република Турция. Доказателство за неприложимостта на посочената Спогодба за изселване в Турция на лица с друг, а не турски произход е фактът, че през 1953 година от Турция са върнати обратно в България изселили се лица от нетурски произход.

4. Съгласно действащия §2, т.1 от Допълнителните разпоредби на ЗБГ „*лице от български произход е лице, на което поне единият възходящ е българин*“. Тази норма е приложима по аналогия и за определяне произхода на лица от небългарски произход, т.е. лице от турски произход е лице, на което поне единият от родителите е турчин. В процесния случай, видно от посочения по-горе Акт за раждане № 593 от 02.06.1949 г. на Общински народен съвет Добрич, и двамата родители на заявителката са турци, т.е. Нурджихан Гюнери е от турска, а не от българска народност.

Ние твърдим, че понятието „българин“ по смисъла на сега действащия §2, т.1 от ЗБГ има народностно (етническо) значение. Ако независимо от турската си народност, единият родител на молителката в момента беше български гражданин, то по силата на сега действащия закон молителката щеше да има право да придобие българско гражданство, но не на основание български произход, а на основание българското гражданство на родителя. Абсолютно неверни и се опровергават от събраните доказателства твърденията на Нурджихан Гюнери, изложени в заявлението ѝ до ДАБЧ, че родителите ѝ са българи по народност. Родителите ѝ безспорно са турци. Никой не оспорва, че молителката има акт за раждане и че при раждането си е била български гражданин. Но това не означава, че са налице условията за признаване на български произход на заявителката какъвто тя няма, с цел придобиване на българско гражданство на това основание.

Понятието „лице от български произход“ е дефинирано в § 2, т.1 от ДР на ЗБГ. Именно на това основание десетки хиляди хора с българско самосъзнание, български родови корени и български произход от други държави придобиват българско гражданство без нито те, нито родителите им да са били някога български граждани. Ако се приеме, че „български произход“ е идентично с „българско гражданство“, всички те не биха могли да придобият българско гражданство.

Предвид гореизложеното, слагането на знак за равенство между понятията „българин“ и „български гражданин“ в атакуваната определение просто е невярно.

Няма нищо дискриминиращо в това на етнически българи, живеещи извън страната, да се дава българско гражданство по облекчен режим, съгласно Конституцията на Република България. Дискриминация има, когато на територията на България български граждани от различен етнос се третират по неравностоен начин. Във всяка държава по света собствените ѝ граждани имат повече права от чужденците,

респективно имат и повече задължения. Това е въпрос на различен правен статут, а не на дискриминация.

Удовлетворяването на искания на турски граждани с турско самосъзнание и с родители турци, т.е. от турска народност да стават български граждани на основание български произход е назаконосъобразно и недопустимо.

II. Необоснованост

1. В обжалваното определение е допусната груба логическа грешка, която е в противоречие с формалната и правна логика, като е прието, че изселването е акт, който е обективен, принудителен и не зависи от волята на изселващите се.

За да се задейства процедурата по изселване съобразно Спогодбата е необходимо изразено доброволно искане от страна на тези, които възнамеряват да се изселят. Последващите действия са в изпълнение на направеното искане. Дори, ако изселващите се след направените постъпки се откажат да напуснат страната, процедурата по изселването няма да се осъществи. В процесното определение е посочено, че Спогодбата „уредва въпроса за изселването на желаещите да се изселят в Турция“. Въпреки горното, в същия акт съдът е направил констатация, че молителката „е изгубила българското си гражданство не по свое желание“. Налице е явно противоречие в мотивите на съда. Излиза, че Нурджихан Гюнери и семейството ѝ са се изселили по своя воля, но според съда всъщност това не е било по тяхно желание. Очевидно невъзможен извод, който драстично противоречи на чл. 1 и чл. 2 от Спогодбата между Народна Република България и Република Турция за изселване от Народна Република България в Република Турция на български граждани от турски произход, чиито близки роднини са се изселили в Турция до 1952 година /ратифицирана с Указ № 441 от 30 май 1968 г., влязла в сила от 19 вгуст 1969 г./, които въвеждат принципа на доброволност на изселването и изразено волеизявление пред българските власти, както и на чл. 2, ал. 1 от Конвенция към Ангорския договор от 1925 година, който гласи: „Договарящите се страни приемат, че няма да се прави никаква пречка на доброволното изселване на турците от България и на българите от Турция.“

2. Недопустимото приравняване на понятията „българин“ и „български гражданин“ (вж. I,2.) и базираните на това приравняване съждения са довели до неправилните изводи на съда.

3. Обжалваната Заповед №13/04.02.2016 на Държавната агенция за българите в чужбина не нарушава дадените задължителни указания от ВАС, тъй като в заповедта са изложени нови материалноправни и процесуални основания, въз основа на които на Нурджихан Гюнери е отказано издаване на удостоверение за български произход.

4. Без каквито и да било мотиви в процесното определение се сочи, че „Констатираните от административния орган непълноти и неточности, описани в оспорената заповед не са от съществено значение, което би могло да промени удостовереното с акта за раждане обстоятелство, а именно, че родителите на Нурджихан Гюнери са с българско гражданство и по смисъла на §2, т.1 от ЗБГ тя е лице с български произход.“ Освен че изводът на съда е в противоречие със смисъла и съдържанието на посочения текст от ЗБГр, без да коментира и даде оценка на доказателствата за липса на предпоставки за издаване на удостоверение за български произход, според процесното определение само актът за раждане е от значение. По логиката на съда, би следвало законът да предвиди, вместо удостоверение за български произход, искащите гражданство да представят само акт за раждане пред съответните

компетентни органи. След като е предвидено, че удостоверението за български произход доказва наличието му, очевидно е, че актът за раждане не е достатъчен, а изводът на съда е необоснован и противоречащ на закона.

Уважаеми Върховни Съдии,

Моля да разгледате частната жалба в открито съдебно заседание и отмените Определение № 2036/08.04.2016 г. по адм. дело № 2101/2016 г. на АССГ – Трето отделение, 16 състав като неправилно поради нарушение на материалния закон и необоснованост и оставите в сила обжалваната Заповед № 13/04.02.2016 г. на председателя на ДАБЧ.

Доказателствено искане – моля да бъдат изискани от МВР и МВНР материалите, касаещи изселването на заявителката Нурджихан Гюнери в Република Турция съгласно Спогодба между Народна Република България и Република Турция за изселване от Народна Република България в Република Турция на български граждани от турски произход, чиито близки роднини са се изселили в Турция до 1952 година (ратифицирана с Указ № 441 от 30 май 1968 г. влязла в сила от 19 вгуст 1969 г.)

Моля, с оглед становището на ответната страна по частната жалба, да предоставите на Държавната агенция за българите в чужбина възможност за допълнително становище.

Приложение - един брой препис от частната жалба за ответната страна.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДАБЧ:

/БОРИС ВАНГЕЛОВ/

